MEB · AGS

İDEAL

TÜRKİYE GENELİ

5

ÇÖZÜM

UMUT CİHAN **ARSLAN**
KENAN **OSMANOĞLU**
BİROL **YETİMOĞLU**
KAZIM **SAYIN**
ÖZGÜR **HAMAL**
ZİYA **SÜMER**
CANSEVER **UÇAR YAZICI**

Bu testte 80 çözüm vardır.

1. 1. boşluk: "---- bireyler, toplumsal standartların dayattığı kalıplara boyun eğmek yerine kendi iç seslerine kulak vererek biricikleşme çabası güderler." Kalıplara boyun eğmeyip iç sesini dinleyen, biricik olmaya çalışan kişiler otantik (özgün, kendine has) bireylerdir.

2. boşluk: "...ancak bu çaba, kitlesel kültür endüstrisinin her şeyi ---- biçiminde pazarlayan yapısı nedeniyle çoğu zaman yüzeysel kalmaya mahkûm olur." Kültür endüstrisi, biricikleşme çabasını yüzeysel bırakıyorsa her şeyi standart (kalıplaşmış, seri üretime uygun) biçimde pazarlıyordur. Biricikleşme isteğinin karşıtı, standartlaştırılmış ürün hâlidir.

A seçeneği "Sıradan – alternatif": "Sıradan bireyler" biricikleşme çabası ve kalıplara karşı duruşla örtüşmez. "Alternatif" olarak pazarlamak da çabayı yüzeysel bırakan standartlaştırmayı karşılamaz.

C seçeneği "Gelenekçi – yenilikçi": Gelenekçi bireyler kalıplara boyun eğmeyen kişiler olarak nitelenemez. Ayrıca "yenilikçi" pazarlama, "yüzeysel kalma" sonucunu açıklamaz.

D seçeneği "Radikal – istisnai": "Radikal" ilk boşluğa yaklaşır ama "istisnai" olarak pazarlamak, her şeyin kalıplaştırıldığı fikrine ters düşer.

E seçeneği "Uzlaşmaz – özgün": "Her şeyi özgün biçiminde pazarlamak" biricikleşme çabasını yüzeysel bırakmaz; kültür endüstrisinin asıl işlevi özgünlüğü değil, standartlaştırmayı öne çıkarır.

Cevap: B

2. Cümlenin ana fikri şudur: Derinlikli bir film ilk izlemeden sonra yeniden seyredilmelidir çünkü başta verilen ince detaylar ve estetik tuzaklar ancak final bilindiğinde yerine oturur. Yani eserin bütünsel anlamı, sonu bilen izleyicinin yaptığı ikinci izlemeyle ortaya çıkar. E seçeneği bunu karşılar.

A seçeneği: Cümlede tekrarın amacı ilk etkiyi korumak değil, ilk izlemede kaçan detayları anlamlandırmaktır.

B seçeneği: Estetik değerin "izleyicinin eksikliklerini telafi etmesiyle" ortaya çıktığı söylenmez. Cümle, değerden çok anlamın yerine oturmasından söz eder; ayrıca sorun izleyicinin eksikliği değil, finalin sırrının sonradan çözülmesidir.

C seçeneği: "İmkânsızdır" mutlak bir ifadedir. Cümle, ayrıntıların ancak finalden sonra "tam anlamıyla" yerine oturduğunu söyler; ilk izlemede hiç fark edilemeyeceğini söylemez.

D seçeneği: Yönetmenin merak duygusunu canlı tutma amacı cümlede geçmez. Cümle, izleyicinin ne yapması gerektiğine odaklanır.

Cevap: E

3. Sıralama: II - IV - V - I - III - VI

Postmodern yazarların aslında daha başlangıç aşamasında / bir metnin olmazsa olmazı niteliğinde gördükleri hususun / ironi olmasının birincil gerekçesi söz konusu metinlerin / işlevlerinden birinin hâlihazırdaki resmîleşmiş söylemi / tahrip etmek için onu sarsma girişiminde bulunmaktan / kendilerini uzak tutamayışlarıdır.

Cevap: A

4. I, II, III ve V numaralı cümleler: Arktik bölgesindeki iklim değişikliğini, permafrostun erime sürecini, bunun sonucunda açığa çıkan sera gazlarını ve küresel ısınmayla olan neden-sonuç (kısır döngü) ilişkisini anlatarak konuyu bir bütünlük içinde işlemektedir.

IV numaralı cümle: Konunun akışından tamamen koparak donmuş toprakların 19. yüzyılın sonlarında ilk kez kimler tarafından haritalandırıldığını (tarihsel/bilimsel çalışma sürecini) ele almaktadır. Bu durum paragrafın ekolojik işleyiş ve neden-sonuç temelli akışını sekteye uğratmaktadır.

Cevap: D

5. I, II, III ve IV numaralı cümlelerde; taşra kavramının edebiyattaki tematik değişimi, yazarların bakış açısı, bireyin iç dünyasına ve yabancılaşmasına yaptığı edebi/psikolojik etki işlenmektedir.

V numaralı cümleyle birlikte konu edebî analizden ve tematik içerikten tamamen sıyrılarak yayıncılık sektörünün yapısal dönüşümüne, Anadolu'daki yerel yayınevlerinin desteklenmesine ve sektörel/ekonomik dinamiklere geçiş yapar. VI numaralı cümle de bu sektörel değişimin sonucunu açıklar.

Cevap: D

6. Birinci cümlede bahsedilen "terim kargaşasının" (dil olayı olarak kalmayıp derinleşen boyutunun) doğrudan aydınlar üzerindeki etkisini ve kafa bulanıklığını açıkladığı için IV. cümle, I. cümlenin mantıksal devamı niteliğindedir.

Ayrıca II. cümledeki "Gerçekten de" ifadesi, III. cümlenin ("Batılı kavramlara göre düşünen...") anlamını kanıtlayıp desteklediği için bu iki cümle yan yana gelmelidir. II ile IV yer değiştirdiğinde, II. cümle III. cümlenin hemen arkasına geçerek doğru mantıksal akışı sağlar.

Cevap: B

7. Parçada, geçmişte aynanın her evde bulunan sıradan bir eşya olmadığı; ayna sahibi olmanın yalnızca ekonomik güçle açıklanamayacağı belirtilmektedir. Nitekim maddi açıdan varlıklı olduğu hâlde evinde ayna bulunmayan kişiler de vardır. Buradan hareketle insanların tercihleri ve sahip oldukları eşyalar, onların hayata bakışlarını ve yaşam tarzlarını yansıtabilir.

Sonuç: Bir insanın yaşam tarzı, günlük hayatındaki tercihlerinden ve ayrıntılardan anlaşılabilir. Bu nedenle cevap A'dır.

Cevap: A

8. Parçada, seyirciye ne yapması gerektiğinin doğrudan söylenmesinin genellikle ters etki yarattığı belirtiliyor. Buna karşılık, doğru davranışın oyunun bütünü içinde doğal biçimde ortaya konması, seyircinin mesajı kendisinin fark etmesini ve benimsemesini sağlıyor. Kralların tutkuları yüzünden yıkıma uğramasını izleyen seyircinin kendi tutkularını dizginlemesi gerektiği sonucuna ulaşması bunun örneğidir.

A seçeneği: Tiyatronun geçmişten beri eğitim amacıyla kullanılması, seyircinin kararlarını etkili biçimde değiştirmesinin asıl nedeni değildir.

B seçeneği: Parçada eğitici sözlerin diyaloglara serpiştirilmesinden değil, mesajın oyunun bütünü içinde verilmesinden söz ediliyor.

C seçeneği: İyi ve doğru davranışların ortaya konması vurgulansa da iyi ile erdemli olmak arasındaki farktan söz edilmiyor.

D seçeneği: Seyircinin hayranlık duyduğu veya bağ kurduğu bir karakterin bulunması gerektiğine ilişkin bir bilgi yoktur.

E seçeneği: Mesajın doğrudan öğüt vermek yerine olayların akışı içinde sezdirilmesi, seyircinin çıkarım yaparak mesajı benimsemesini sağlar. Bu nedenle doğru cevaptır.

Cevap: E

9. Açıklama: Parçada toplum bahçelerinin kent yaşamının karmaşasından uzaklaşmak, sağlıklı gıdalar yetiştirmek, gıdanın kaynağına yaklaşmak ve farklı özelliklere sahip insanları ortak bir amaç etrafında buluşturmak gibi yararlarından söz ediliyor. Ancak kırsaldan kente göç eden insanların bu bahçelerde kendilerini bulduklarına ilişkin bir bilgi bulunmuyor.

A seçeneği: Kentli insanların tarımla uğraşabilecekleri farklı bir etkinlik alanı oluşturması, toplum bahçelerinin işlevlerinden biridir.

B seçeneği: Kırsaldan kente göç eden insanların bu bahçelerde kendilerini buldukları belirtilmemiştir. Bu nedenle doğru cevaptır.

C seçeneği: İnsanların kendi gıdalarını yetiştirebilmelerine olanak sağlaması, parçada açıkça belirtilmiştir.

D seçeneği: Kentin karmaşasından uzaklaşmak isteyen insanlara bir fırsat sunması, parçanın ilk cümlesinde vurgulanmıştır.

E seçeneği: Farklı özelliklere sahip insanların ortak çalışarak sosyal bir topluluk oluşturması, iş birliğini ve ortak hareket etmeyi destekler.

Cevap: B

10. Parçada arkeolojik buluntuların çıkarıldıkları anda dış etkenler nedeniyle zarar gördüğünden, eski koruma yöntemlerinden, yüksek maliyetlerden ve daha ekonomik koruyucu malzemeler geliştirme çalışmalarından söz edilmektedir.

Ancak kimyasal maddelerin eserlerin özgün dokusunu değiştirdiğine yönelik herhangi bir bilgi bulunmuyor.

Bu nedenle E seçeneğine değinilmemiştir.

Cevap: E

11. Parçada, toprak altında uzun süre kalan arkeolojik buluntuların çıkarıldıkları anda hava, yer altı suları ve diğer çevresel etkenler nedeniyle hızla bozulduğu belirtilmektedir. Bu nedenle uzmanlar, eserleri çıkarıldıkları ilk andan itibaren özel reçineler ve kimyasal solüsyonlarla koruma altına almaktadır.

Dolayısıyla kazı alanında anlık kimyasal müdahalenin temel amacı, buluntuların dış ortamla temas sonucu zarar görmesini önlemektir.

Cevap: B

12 – 15. Soruların Çözümü

Sıralama sorusu olduğundan rakamları kullanarak bir tablo yapacağız. Unutmamanız gereken en önemli iki öncül şunlardır:

- Y takım üyeleri, Z takım üyelerinden fazladır.
- Aynı takımdan en fazla iki kişi yarışmayı art arda bitirmiştir.

Buna göre verilenleri tabloda gösterelim:

I. olasılık:

1	2	3	4	5	6	7
	Burak	**Cenk**		Ersin	Gürsoy	Arif
Y	Z	Z	Y	Z	Y	Y

II. olasılık:

1	2	3	4	5	6	7
	Cenk	**Burak**		Ersin	Gürsoy	Arif
Y	Z	Z	Y	Z	Y	Y

Bu tablolarda dikkat ederseniz Burak ve Cenk yer değiştirmiş çünkü ikisi art arda tamamlıyor ama hangisi önce hangisi sonra bilmediğimizden dolayı kendi aralarında yer değiştirebiliyor.

12. Tabloya yazmadığımız "Dündar" ve "Ferit" var. Bu kişilerden biri yarışı 1. sırada tamamlarken diğeri 4. sırada tamamlıyor ancak hangisi 1. sırada, hangisi 4. sırada net değil. Soruları çözerken bunu göz önünde bulundurun.

Dündar Ferit'ten biri 1. diğeri 4. sırada. İster 1, isterse 4. sırada olsunlar Y takımından oldukları kesinlikle bilinmektedir.

Cevap: D

13. Ersin her iki olasılıkta da 5. sıradadır, dolayısıyla C seçeneğinde verilen ifade yanlıştır.

Cevap: C

14. Ferit yarışmayı 1 veya 4. sırada bitirmektedir. Her iki durumda da Ersin 5. sırada olduğundan yarışmayı Ferit'ten sonra bitirmiştir.

Cevap: A

15. Tüm kişilerin yarışmayı bitirme sıralarının tam olarak belirlenebilmesi için Burak'ın yarışmayı Ferit'ten hemen sonra bitirdiğinin bilinmesi yeterlidir. Bu durumda tablomuz şu şekilde olur ve herkesin sıralaması belli olur:

1	2	3	4	5	6	7
Ferit	Burak	Cenk	Dündar	Ersin	Gürsoy	Arif
Y	Z	Z	Y	Z	Y	Y

Cevap: C

16. Verilen kesirlerin paydaları eşitlenirse,

$$\frac{2+\frac{5}{8}}{14}-\frac{11}{6+\frac{4}{3}}=\frac{\frac{16+5}{8}}{14}-\frac{11}{\frac{18+4}{3}}$$

$$=\frac{\frac{21}{8}}{14}-\frac{11}{\frac{22}{3}}$$

$$=\frac{21}{8}\cdot\frac{1}{14}-\frac{11}{1}\cdot\frac{3}{22}$$

$$=\frac{3}{16}-\frac{3}{2}$$

$$=\frac{3-24}{16}$$

$$=-\frac{21}{16}$$ bulunur.

Cevap: A

17. Sayıların tabanları düzenlenirse,

$$\left(\frac{0,05}{0,2}\right)^x=8^{3-x}\Rightarrow\left(\frac{0,05}{0,20}\right)^x=(2^3)^{3-x}$$

$$\Rightarrow\left(\frac{5}{20}\right)^x=2^{9-3x}$$

$$\Rightarrow\left(\frac{1}{4}\right)^x=2^{9-3x}$$

$$\Rightarrow(2^{-2})^x=2^{9-3x}$$

$$\Rightarrow 2^{-2x}=2^{9-3x}$$

$$\Rightarrow -2x=9-3x$$

$$\Rightarrow x=9$$ bulunur.

Cevap: E

18. 6! sayısı asal çarpanlarına ayrılırsa,

$6! = 1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 \cdot (2 \cdot 3) = 2^4 \cdot 3^2 \cdot 5$

olur. Bu değerler yerine yazılırsa,

$\sqrt{2^4 \cdot 3^2 \cdot 5} = 2^2 \cdot 3 \cdot \sqrt{5} = 12\sqrt{5}$ olur.

Bu durumda b sayısı en az 5 iken a sayısı 12 olmalıdır.

Dolayısıyla a + b = 12 + 5 = 17 bulunur.

Cevap: B

19. Verilen eşitsizlik düzenlenirse,

$a < 9a^3 \Rightarrow 1 > 9a^2 \Rightarrow \frac{1}{9} > a^2 \Rightarrow \frac{1}{3} > |a|$

$\Rightarrow \frac{1}{3} > -a$

$\Rightarrow -\frac{1}{3} < a$

$\Rightarrow -2 < 6a$

$\Rightarrow -5 < 6a - 3$

$\Rightarrow -5 < b$

$\Rightarrow -5 < b < 0$ olur.

Dolayısıyla b'nin alabileceği negatif tam sayı değerlerinin toplamı –4 – 3 – 2 – 1 = –10 bulunur.

Cevap: D

20. Fonksiyonda x yerine 4 yazılırsa,

$f(2x) = x^2 + f(x) \Rightarrow f(2 \cdot 4) = 4^2 + f(4)$

$\Rightarrow f(8) = 16 + f(4)$

$\Rightarrow 24 = 16 + f(4)$

$\Rightarrow f(4) = 8$ olur.

Fonksiyonda x yerine 2 yazılırsa,

$f(2x) = x^2 + f(x) \Rightarrow f(2 \cdot 2) = 2^2 + f(2)$

$\Rightarrow f(4) = 4 + f(2)$

$\Rightarrow 8 = 4 + f(2)$

$\Rightarrow f(2) = 4$ bulunur.

Cevap: C

21. 3 odalı daire sayısı x olsun.

2 odalı dairelerin sayısı, 3 odalı dairelerin sayısından 2 fazla olduğunda (x + 2) olur.

Apartmanda toplam 50 daire olduğundan kalan 50 – (x + x + 2) = 50 – 2x – 2 = 48 – 2x daire 4 odalı olmalıdır.

Bu dairelerde toplam 142 oda olduğundan,

$2\cdot(x + 2) + 3\cdot x + 4\cdot(48 - 2x) = 142$

$2x + 4 + 3x + 192 - 8x = 142$

$196 - 3x = 142$

$3x = 54$

$x = 18$ bulunur.

Cevap: D

22. Sayların rakamlarının toplamı,

1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 + 9 = 45 olur.

A rakamı çıkarıldıktan sonra kalan (45 – A) sayısı 2'ye tam bölünmelidir. Dolayısıyla A yerine yazılacak rakam kesinlikle tek rakam olmalıdır.

		6		
		5		
8	2	3	4	7
		1		
		9		

		7		
		3		
8	2	5	4	6
		1		
		9		

Dolayısıyla A rakamı 3 veya 5 olabilir.

Cevap: E

23. Üçlü paketteki her bir sakızın birim satış fiyatı 100x TL olsun. Bir tane üçlü paketin satış fiyatı $3\cdot100x = 300x$ TL olur.

Beşli paketteki her bir sakız %20 daha ucuz olduğundan birim satış fiyatı

$$100x - 100x \cdot \frac{20}{100} = 100x - 20x = 80x$$

olmalıdır. Bir tane beşli paketin satış fiyatı

$5\cdot80x = 400x$ olur.

Bir beşli paketin satış fiyatı, bir üçlü paketlerin satış fiyatından 15 TL daha fazla olduğundan,

$400x = 300x + 15 \Rightarrow 100x = 15$

Bir tane beşli paketin satış fiyatı

$400x = 4\cdot100x = 4\cdot15 = 60$ TL bulunur.

Cevap: B

24. Kasım ayında 6 saat çalıştığı gün sayısı x olsun. Aralık ayında 6 saat çalıştığı gün sayısı 2x olur.

Kasım ayında 8 saat çalıştığı gün sayısı y olsun. Aralık ayında 8 saat çalıştığı gün sayısı y olur.

Kasım ayı toplam 100 saat çalıştığından

$6x + 8y = 100 \Rightarrow 3x + 4y = 50$ olur.

Aralık ayı toplam 160 saat çalıştığından

$6\cdot2x + 8y = 160 \Rightarrow 6x + 4y = 80$ olur.

Birinci denklem – ile çarpılıp iki denklem toplanırsa,

$$\begin{array}{rr} & -3x - 4y = -50 \\ + & 6x + 4y = 80 \\ \hline & 3x = 30 \Rightarrow x = 10 \text{ olur.} \end{array}$$

x = 10 için $3x + 4y = 50 \Rightarrow 3 \cdot 10 + 4y = 50$

$\Rightarrow 30 + 4y = 50$

$\Rightarrow 4y = 20$

$\Rightarrow y = 5$ olur.

Bu durumda Ünal'ın aralık ayında çalıştığı gün sayısı $2x + y = 2\cdot10 + 5 = 25$ bulunur.

Cevap: E

25. Ömer — 4 kişilik sıralanmış olur — Yekta

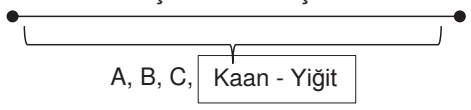

Kaan ile Yiğit'in yan yana oturması istendiğinde ikisi 1 kişi olarak sayılmalıdır.

Ömer ile Yekta sıranın uçlarına oturduğunda kalan 4 kişi yan yana 4! farklı şekilde sıralanır.

Kaan ile Yiğit kendi aralarında 2! şekilde, Ömer ile Yekta kendi aralarında 2! şekilde yer değiştirebilir.

Dolayısıyla yedi arkadaş yan yana

$4! \cdot 2! \cdot 2! = 24 \cdot 2 \cdot 2 = 96$ farklı şekilde oturabilir.

Cevap: C

26. $B + 6 = 8$ veya $B + 6 = 17$ olabilir.

$B + 6 = 17 \Rightarrow B = 11$ olamaz.

Bu durumda $B + 6 = 8 \Rightarrow B = 2$ olmalıdır.

$A + B = 5$ veya $A + B = 14$ olabilir.

$B = 2$ için $A + B = 5 \Rightarrow A + 2 = 5 \Rightarrow A = 3$

$B = 2$ için $A + B = 14 \Rightarrow A + 2 = 14 \Rightarrow A = 12$ olamaz.

Dolayısıyla $A = 3$, $B = 2$ ve $A \cdot B = 3 \cdot 2 = 6$ bulunur.

Cevap: A

27. $A + B = 7$ veya $A + B = 16$ olabilir.

$B + C = 3$ veya $B + C = 12$ olabilir.

$A + B + C$ toplamının en büyük değeri için

$A + B = 16$ ve $B + C = 12$ alınmalıdır.

Bu durumda

$A = 9, B = 7, C = 5$ ve $A + B + C = 9 + 7 + 5 = 21$

$A = 7, B = 9, C = 3$ ve $A + B + C = 7 + 9 + 3 = 19$ olacağından $A + B + C$ en çok 21 olur.

$A + B + C$ toplamının en küçük değeri için $A + B = 7$ ve $B + C = 3$ alınmalıdır.

Bu durumda

$A = 4, B = 3, C = 0$ ve $A + B + C = 4 + 3 + 0 = 7$

olacağından $A + B + C$ en az 7 olur.

Dolayısıyla toplamları $21 + 7 = 28$ bulunur.

Cevap: D

28. $A + B = 2$ veya $A + B = 11$ olabilir.

$A + B = 2$ olabilmesi için $A = B = 1$ veya $A = 2$,

$B = 0$ olmalıdır.

Fakat bu iki durum da sorudaki şartları sağlamaz.

$B + C = 9$ veya $B + C = 18$ olabilir.

$B + C = 18$ olması için $A = B = 9$ olmalıdır. Fakat bu durum sorudaki şartları sağlamaz.

$A + B = 11$ ve $B + C = 9$ eşitliklerini sağlayan farklı rakamlar

$A = 3$, $B = 8$, $C = 1$

$A = 4$, $B = 7$, $C = 2$

$A = 5$, $B = 6$, $C = 3$

$A = 6$, $B = 5$, $C = 4$

$A = 7$, $B = 4$, $C = 5$

$A = 8$, $B = 3$, $C = 6$

$A = 9$, $B = 2$, $C = 7$

Dolayısıyla Savaş'ın şifresinin en büyük değeri 927 olur. Rakamlarının çarpımı $9 \cdot 2 \cdot 7 = 126$ bulunur.

Cevap: C

29. 3 taksit için %5 vade farkı uygulandığından gömleğin vadeli satış bedeli,

$$3500 + 3500 \cdot \frac{5}{100} = 3500 + 175$$

$$= 3675 \text{ TL olur.}$$

Bir aylık taksit tutarı $\frac{3675}{3} = 1225$ TL bulunur.

Cevap: B

30. 6 taksit için %9 vade farkı uygulandığından takım elbisenin vadeli satış bedeli,

$$15000 + 15000 \cdot \frac{9}{100} = 15000 + 1350$$

$$= 16350 \text{ TL olur.}$$

Bir aylık taksit tutarı $\frac{16350}{6} = 2725$ TL olur.

12 taksit için %12 vade farkı uygulandığından takım elbisenin vadeli satış bedeli,

$$15000 + 15000 \cdot \frac{12}{100} = 15000 + 1800$$

$$= 16800 \text{ TL olur.}$$

Bir aylık taksit tutarı $\frac{16800}{12} = 1400$ TL olur.

Dolayısıyla aylık 2725 – 1400 = 1325 TL daha az ödemiş olur.

Cevap: E

31. Köktürk Devleti'nin 552 yılında Bumin Kağan tarafından kurulduğu ve devletin doğu kanadının yönetiminin Bumin Kağan'a, batı kanadının yönetiminin ise kardeşi İstemi Yabgu'ya bırakıldığı bilinmektedir. Bu durum, Köktürklerde devletin doğu ve batı olmak üzere iki ayrı yönetim bölgesine ayrıldığını, yani ikili teşkilat anlayışının uygulandığını göstermektedir. Ayrıca yönetim yetkisinin aynı hanedan mensupları arasında paylaşılması, devlet idaresinin hükümdar ailesi içinde bölüştürüldüğünü ortaya koymaktadır. Batı kanadının ayrı askerî ve siyasî kurumlara sahip olması, merkezden tamamen kopuk olmasa da geniş bir özerklik taşıdığını ve bu nedenle federal özellikler gösteren bir idari yapının varlığına işaret etmektedir. Nitekim Türk devlet geleneğinde doğu kanadı kutsal merkez kabul edilir ve batı kanadı genellikle ona bağlı sayılır; bu nedenle batının doğuya tabi olduğu yorumu da yapılabilir.

Ancak batı kanadının kendi ordusu ve kurultayıyla yönetilmesi, tüm yetkinin tek merkezde toplandığı katı bir merkeziyetçi devlet anlayışının egemen olmadığını gösterir. Bu nedenle verilen bilgilerden Köktürklerde güçlü merkeziyetçi bir yönetim bulunduğu sonucuna ulaşılamaz.

Cevap: E

32. "Tezkire-i Satuk Buğra Han", Karahanlı hükümdarı Satuk Buğra Han'ın hayatını ve özellikle İslamiyet'i kabul edişini anlatan, İslami dönem Türk destanlarının en tanınmış örneklerinden biridir. Bu eser, Türklerin İslamiyet'le tanışmasını, hükümdarın Müslüman oluşunu ve ardından çevresindeki topluluklara İslam'ı yayma mücadelesini destansı bir dille işler. Dolayısıyla eserin ana teması, bir hükümdarın şahsında Türk toplumunun İslamiyet'e giriş sürecidir.

Fakat, Anadolu'nun Türkleşmesi, Rumeli'ye geçiş veya Hindistan'da İslam'ın yayılması gibi konular daha sonraki dönemlere aittir; Türk-Çin rekabeti ise İslamiyet öncesi destanlarda (örneğin Oğuz Kağan) öne çıkar.

Cevap: D

33. Osmanlı Devleti'nde bazı asker ve memurlara, geçimlerini sağlamak ve hizmetlerinin masraflarını karşılamak amacıyla belirli bölgelerin vergi gelirlerini toplama hakkı verilirdi. Bu kişiler, kendilerine tahsis edilen bu gelir kaynaklarını devlet adına değil, kendi nam ve hesaplarına tahsil ederler; karşılığında da asker beslemek ve devlet hizmetini yerine getirmekle yükümlü olurlardı. Çoğunlukla toprak gelirlerinden oluşan bu tür vergi kaynaklarına Osmanlı mali ve idarî sisteminde dirlik adı verilmiştir. Dirlik sistemi; has, zeamet ve tımar gibi kısımlara ayrılarak hem devlet görevlilerinin maaşlarının karşılanmasını hem de eyaletlerde asker yetiştirilmesini sağlamıştır. Bu nedenle soruda tanımı verilen uygulamanın adı **dirlikt**ir.

İltizam: Devletin vergi gelirlerini belirli bir bedel karşılığında açık artırmayla şahıslara kiralamasıdır. İltizamı alan kişi (mültezim), devlete peşin ödeme yapar; sonra bölgedeki vergileri kendi adına toplar ve aradaki farktan kâr eder.

Emanet: Vergi gelirlerinin devlet adına ve devlet hesabına, maaşlı bir görevli (emin) tarafından toplanması yöntemidir. Burada vergi toplayan kişi geliri kendine almaz; doğrudan hazineye aktarır.

Malikâne: 17. yüzyıl sonlarından itibaren uygulanan, vergi kaynaklarının ömür boyu işletme hakkı şeklinde kişilere verilmesidir. İltizamın uzun süreli (ömürlük) biçimi sayılır.

Mültezim: İltizam sisteminde vergi toplama hakkını devletten kiralayan kişiye verilen addır.

Cevap: B

34. Sanayi İnkılabı ile birlikte Avrupa'da üretim yapısı köklü biçimde değişmiş, makineleşmiş fabrikalarda seri ve düşük maliyetli sanayi malları üretilmeye başlanmıştır. Sanayisi gelişen Avrupalı devletler, geniş pazarlar bulmak amacıyla ürettikleri malları dış ülkelere ihraç etmeye yönelmişlerdir. Osmanlı Devleti ise daha önce Avrupalı devletlere tanıdığı kapitülasyonlar nedeniyle dış ticarette düşük gümrük oranları uygulamak zorunda kalmış, bu durum Avrupa mallarının Osmanlı ülkesine çok ucuza ve kolayca girmesine imkân sağlamıştır. Böylece Osmanlı pazarları Avrupa'dan gelen sanayi ürünleriyle dolmuş, yerli üretime göre daha ucuz olan ithal mallar halk tarafından tercih edilmeye başlanmıştır. Bu gelişme Osmanlı ülkesinin uluslararası ticarete açık bir pazar hâline gelmesine yol açmıştır.

Buna karşılık, Avrupa'nın makineleşmiş üretimi karşısında Osmanlı'daki küçük el tezgâhlarına dayalı geleneksel üretim rekabet edememiştir. Ucuz ve bol miktarda gelen fabrika ürünleri, yerli zanaatkârların ve atölyelerin satışlarını düşürmüş; birçok küçük üretici faaliyetini sürdüremeyerek tezgâhını kapatmak zorunda kalmıştır. Dolayısıyla küçük el tezgâhlarının sayısında artış değil, azalma yaşanmıştır.

Yerel üretimin gerilemesi ve atölyelerin kapanması aynı zamanda iş gücü piyasasını da olumsuz etkilemiştir. Üretim faaliyetleri daraldıkça zanaatkârlar ve işçiler işsiz kalmış, bu nedenle işsiz insan sayısı azalmamış, aksine artmıştır.

Cevap: A

35. Millî Mücadele Dönemi'nde Türkiye Büyük Millet Meclisi, savaşın kritik bir aşamaya gelmesi üzerine Mustafa Kemal Paşa'ya olağanüstü yetkiler vermiştir. Bu yetkiler, 5 Ağustos 1921'de çıkarılan Başkomutanlık Kanunu ile Mustafa Kemal Paşa'nın belirli bir süre için Meclisin yetkilerini kullanabilmesini sağlamıştır. Amaç, cephede yaşanan askerî bunalım karşısında hızlı ve etkili kararlar alınmasını sağlamaktı. Bu yetki devrinin temel nedeni, 1921'deki Kütahya-Eskişehir Muharebeleri sırasında Türk ordusunun geri çekilmek zorunda kalmasıyla ortaya çıkan askerî krizdir. Meclis, düşmanın ilerleyişini durdurmak ve ordunun yeniden düzenlenmesini sağlamak için yetkilerini geçici olarak Başkomutana devretmiştir. Başkomutanlık Kanunu da bu devri hukuken mümkün kılan düzenlemedir.

Fakat, Mustafa Kemal Paşa'nın 1920'de Meclis Başkanı seçilmesi, Meclisin kuruluş sürecine ait olup olağanüstü yetki verilmesinin nedeni değildir.

Cevap: D

36. 1961 Anayasası ile Türkiye'de yasama organı iki kanatlı (çift meclisli) hâle getirilmiştir. Buna göre yasama yetkisi yalnızca Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne değil, TBMM ile birlikte görev yapan ikinci bir meclise de verilmiştir. Bu sistemde alt kanat Millet Meclisi (TBMM), üst kanat ise **Cumhuriyet Senatosu** olmuştur. Cumhuriyet Senatosu, yasaların görüşülmesi ve denetlenmesi sürecine katılarak güçler ayrılığı ilkesini güçlendiren bir denge unsuru olarak tasarlanmıştır.

Temsilciler Meclisi ve Kongre ABD'de bulunan yasama organlarıdır.

Mebuslar Meclisi, Osmanlı Devleti'nde 1876 Kanunuesasisi ile kurulan parlamentonun alt kanadıdır

Ayan Meclisi, Osmanlı parlamentosunun üst kanadıdır (Meclis-i Ayan). Üyeleri padişah tarafından atanırdı.

Cevap: C

37.

- Türkiye'nin özel (göreceli) konumu; yükselti, yer şekilleri, denizlere uzaklık ve dağların uzanışı gibi özellikleri kapsar. Doğu Anadolu'da sıcaklık ortalamalarının İç Anadolu'ya göre daha düşük olmasında yüksekliğin fazla olması belirleyicidir. Bu nedenle C doğrudur.
- A'daki güneyden kuzeye genel sıcaklık azalması enlemle, B'deki Güneş ışınlarının dik gelmemesi dönenceler dışındaki matematik konumla ilgilidir. D'deki güney kökenli rüzgârların genellikle ısıtıcı, E'deki kuzey kökenli rüzgârların genellikle soğutucu etkisi de yarım küre ve enlem ilişkisine dayanan genel sonuçlardır.

Cevap: C

38.
- Terkos (Durusu) Gölü, Karadeniz kıyısında dalga ve kıyı akıntılarının taşıdığı kumların kıyı önünde bir set oluşturması sonucu gelişmiş kıyı set göllerindendir. Cevap C'dir.
- A'daki Seyfe Gölü iç kesimlerdeki tektonik özellikli kapalı havza gölüdür. B'deki Zinav Gölü heyelan set gölüdür. D'deki Sapanca Gölü tektonik kökenlidir. E'deki Çıldır Gölü ise lavların vadinin önünü kapatmasıyla ilişkilendirilen volkanik set gölüdür.
- Kıyı set göllerinin temel özelliği deniz kıyısındaki koy ve girintilerin bir kıyı kordonuyla ayrılmasıdır.
- Türkiye'deki gölleri çalışırken her göl için üç temel sorunun cevabını öğrenmeliyiz: Nerede bulunur? Nasıl oluşmuştur? Özelliği nedir? Çünkü ÖSYM'nin geçmiş yıllarda göllerle ilgili sorduğu soruların büyük çoğunluğu bu üç temel bilgiden birini ölçmeye yöneliktir. Örneğin Seyfe Gölü nerede bulunur? Kırşehir'de. Nasıl oluşmuştur? Tektonik kökenlidir. En önemli özelliği nedir? Kapalı havzada yer alır. İşte her gölü bu üç soruyla çalışmak, ÖSYM'nin sorabileceği farklı soru kalıplarına karşı hazırlıklı olmamızı sağlayacaktır.

Cevap: C

39.
- Geven, koyun yumağı, üzerlik, yavşan otu, gelincik ve sığırkuyruğu gibi bitkiler, bozkır (step) bitki örtüsünün karakteristik türleri arasında yer alır. Bozkırlar, genellikle ilkbahar yağışlarıyla yeşeren, yaz kuraklığının etkisiyle sararan ve kuruyan kısa boylu otsu bitkilerden oluşur. Türkiye'de bozkır bitki örtüsü başta İç Anadolu olmak üzere karasal iklimin etkili olduğu alanlarda yaygındır. Ergene Ovası, Trakya'da yer almakta olup yaz kuraklığının etkisiyle doğal bitki örtüsünde bozkır karakterli otsu toplulukların görülebildiği alanlardan biridir.
- Çarşamba ve Bafra ovaları Karadeniz kıyılarında yer aldığından daha nemli iklim koşullarına sahiptir. Silifke ve Amik ovalarında ise Akdeniz ikliminin etkisiyle maki ve kızılçam gibi bitki toplulukları ön plana çıkar. Bu nedenle verilen seçenekler arasında bozkır bitki örtüsüne en uygun alan Ergene Ovası'dır.

Cevap: B

40.
- Çeltik, gelişme döneminde bol su, olgunlaşma döneminde kuraklık isteyen bir tarım ürünüdür. Haritada I Edirne/Meriç havzası, II Güney Marmara/Gönen çevresi, III Hatay, Amik Ovası, IV Samsun/Çarşamba yakınlarına karşılık geliyor ve bunlar çeltik tarımına uygundur.
- Ancak V numaralı Doğu Karadeniz'de sulama imkânları fazla olmasına rağmen yaz kuraklığı olmadığı için bu bölge pirinç tarımına uygun değildir.

Cevap: E

41.
- Emet (Kütahya) bor mineralleriyle, Küre (Kastamonu) bakır yataklarıyla, Divriği (Sivas) demir yataklarıyla ve Alacakaya/Guleman (Elazığ) krom yataklarıyla öne çıkar. Bu nedenle A'daki bor Emet'le, B'deki bakır Küre'yle, C'deki krom Alacakaya'yla ve E'deki demir Divriği'yle eşleştirilir.
- D'deki boksit verilen dört yerden biriyle temel maden–yerleşme eşleştirmesi oluşturmaz; boksit için Konya–Seydişehir, Antalya–Akseki ve Muğla–Milas gibi sahalar öne çıkar. Bu sebeple dışarıda kalan D'dir.

Cevap: D

42.
- Ankara ve Eskişehir, Türkiye'de havacılık ve uçak sanayisiyle ilişkili önemli merkezlerdir. Büyük tesis alanı, uygun ulaşım ve düz arazi ile tarihsel olarak güvenlik ve stratejik yer seçimi gerekçeleri birlikte düşünüldüğünde A'daki uçak fabrikaları hedeflenen cevaptır.
- B'deki gübre sanayisi kimyasal ham maddeler ve tarımsal pazarla, C'deki cam sanayisi ham maddeye yakınlık ile D'deki mobilya sanayisi iş gücü, girişimcilik ve pazarla, E'deki kereste sanayisi ise orman ham maddesi ve pazara yakınlık ile daha doğrudan ilişkilidir.

Cevap: A

43. I. açıklamadaki Türkçe, hesap, coğrafya ve tarih gibi derslerin okutulması ve kız öğrenciler için de okullar açılması, rüştiyeleri işaret eder. Özellikle kız rüştiyeleri, Osmanlı modernleşme döneminde kadınların eğitim olanaklarının genişlemesinde önemli rol oynamıştır. II. açıklamada başlangıç düzeyinde okuma, Kur'an okuma ve temel dinî bilgilerin öğretildiği mahalle okulları sıbyan mektepleridir. III. açıklamadaki vilayet merkezlerinde yaygınlaşan, yatılı ve gündüzlü türleri bulunan ve genel ortaöğretim sunan kurumlar idadilerdir. IV. açıklamada ise müderrislerin görev yapması, kurumun medrese olduğunu belirleyen temel ipucudur. A seçeneğinde rüştiye ve idadilerin yeri değiştirilmiştir. B seçeneğinde sıbyan mektebi ile medrese ters eşleştirilmiştir. C seçeneğinde dört kurum da yanlış sırada verilmiştir. E seçeneğinde de açıklamalarla kurumlar arasında doğru bir eşleştirme bulunmamaktadır. Bu nedenle doğru yanıt Rüştiyeler – Sıbyan mektepleri – İdadiler – Medrese'lerin sırayla verildiği D seçeneğidir.

Cevap: D

44. Parçada belirleyici ipucu, yeni Türk harflerinin kabulünden sonra yetişkinlere okuma yazma öğretilmesidir. Bu amaçla faaliyet gösteren Millet Mektepleri, 1929'da öğretime başlamış ve okul çağı dışındaki bireylerin yeni harflerle okuma yazma öğrenmesini desteklemiştir. Böylece yetişkinlerin yazılı kaynaklardan yararlanması ve toplumsal yaşama daha etkin katılması hedeflenmiştir. B seçeneğindeki Köy Enstitüleri, köy okullarına öğretmen yetiştirmek ve köy yaşamının gelişmesine katkı sağlamak amacıyla kurulmuştur. C seçeneğindeki Yüksek Muallim Mektebi, ortaöğretim kurumlarına öğretmen yetiştirmeye yöneliktir. D seçeneğindeki Gazi Eğitim Enstitüsü, öğretmen yetiştiren önemli kurumlardan biridir. E seçeneğindeki İstanbul Üniversitesi ise çeşitli bilim alanlarında yükseköğretim ve araştırma faaliyetleri yürütür. Araştırmanın odağında yetişkinlere yeni harflerle okuma yazma kazandırılması bulunduğu için doğru yanıt A seçeneğidir.

Cevap: A

45. I. örnekte iki öğrencinin üniversitede tanışıp evlenmesi, eğitimin doğrudan planlanan amaçları arasında bulunmayan, ancak okul ortamının sağladığı ilişkiler sonucunda ortaya çıkabilen bir durumdur. Bu nedenle gizil işleve örnektir. II. örnekte öğrencilerin iş birliğini, başkalarının haklarına saygı göstermeyi ve birlikte yaşama kurallarını öğrenmesi, toplumsallaşmalarını desteklediği için toplumsal işlevi yansıtır. III. örnekte vatandaşlık hak ve sorumluluklarının, seçimlerin ve yönetime katılma yollarının öğrenilmesi ise eğitimin politik işleviyle ilgilidir. A seçeneği ilk örneği bireysel, üçüncü örneği ekonomik işlevle yanlış eşleştirir. B seçeneğinde gizil ve politik işlevler doğru verilmiş, ancak birlikte yaşama becerileri ekonomik işlev olarak sınıflandırılmıştır. Ekonomik işlev, nitelikli iş gücü yetiştirme ve üretime katkı sağlama gibi amaçlarla ilişkilidir. C seçeneği ikinci örneğin toplumsallaşma boyutunu ve üçüncü örneğin siyasal katılım vurgusunu karşılamaz. D seçeneği de ilk örnekteki evliliği ekonomik işlevle ilişkilendirerek yanlış bir sıralama sunar. Bu nedenle doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

46. Öğretmenin öğrenmeye başlamadan önce "Bu bilgiyi öğrenmek bana ne kazandırır?" düşüncesini öne çıkarması, öğrencilerin önce deneyim kazanıp ardından kavramları öğrenmesi ve süreç sonunda çaba ile ilerlemenin kutlanması, kuantum öğrenmenin belirgin özellikleridir. Merak uyandırma, deneyim yaşatma, kavramları adlandırma, öğrenileni gösterme, tekrarlama ve kutlama adımları bu yaklaşımın öğrenme döngüsüyle örtüşür. Fiziksel ortamın, olumlu iletişimin ve güven duygusunun desteklenmesi de kuantum öğrenmenin bütüncül ortam anlayışını yansıtır. A seçeneğindeki tam öğrenmede, belirlenen başarı ölçütüne ulaşılması için öğrenme eksiklerinin saptanıp tamamlanması öne çıkar. B seçeneğindeki programlı öğretimde, içerik küçük adımlarla sunulur ve öğrenci yanıtlarına verilen dönütlerle kendi hızında ilerler. D seçeneğindeki buluş yoluyla öğrenmede, öğrenciler örneklerden hareketle kavram veya genellemelere ulaşır. Burada ise öğretmen, deneyimlerin ardından temel kavramları açıklamaktadır. E seçeneğindeki probleme dayalı öğrenmede, öğrenme süreci çözüm araştırılmasını gerektiren bir problem etrafında yürütülür. Örnekte kişisel yarar, deneyim, tekrar ve kutlama birlikte vurgulandığı için doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap: C

47. Öğretmenin kumpasla ölçümün işlem basamaklarını önce uygulayarak göstermesi, ardından öğrencilere yaptırması ve hataları düzelterek yeniden uygulama istemesi, gösterip yaptırma yönteminin temel yapısını oluşturur. C seçeneğindeki bilişsel çıraklık da model olma, rehberlik ve desteğin giderek azaltılmasını içerebilir. İki yaklaşımı ayırmada, öğrenme sürecinde neyin öne çıkarıldığına bakılır. Bilişsel çıraklıkta uzmanın bir görevi yerine getirirken kullandığı düşünme, karar verme ve problem çözme stratejileri görünür hâle getirilir; öğrencinin de kendi düşünme sürecini açıklaması ve uzman yaklaşımıyla karşılaştırması önem taşır. Örnekte ise ağırlık, parçayı yerleştirme, çeneleri uygun basınçla kapatma ve değeri okuma gibi uygulamalı işlem basamaklarının gösterilip tekrar ettirilmesindedir. Öğretmenin yanlış okumaya yol açan konumları açıklaması, gösterip yaptırmanın rehberlik ve hata düzeltme boyutuyla uyumludur. A seçeneğindeki gösteri, öğretmenin uygulamasının öğrencilerce gözlenmesini kapsar; burada öğrenciler de beceriyi bizzat uygulamaktadır. B seçeneğindeki benzetim, gerçek durumun bir modeli üzerinde çalışmayı gerektirirken öğrenciler gerçek araç ve parçalarla ölçüm yapmaktadır. E seçeneğindeki mikro öğretim ise öğretmenlik becerilerini geliştirmek için kısa süreli ders uygulamaları yapılmasına dayanır. Bu nedenle doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap: D

48. Uzmanların aynı konuyu farklı alanlar açısından ele alarak önceden hazırladıkları bilimsel bildirileri belirli süreler içinde sunmaları, sempozyumun ayırt edici özelliğidir. Etkinliğin başkan yönetimindeki oturumlarla yürütülmesi ve bildirilerin daha sonra yayımlanmak üzere bir araya getirilmesi de bu yapıyı destekler. A seçeneğindeki panelde, uzmanlar konunun farklı boyutlarını daha çok sohbet havasında tartışır. Burada ise hazırlanmış bilimsel çalışmaların sunumu öne çıkmaktadır. C seçeneğindeki forumda, dinleyicilerin söz alarak görüşlerini paylaşması ve tartışmaya doğrudan katılması belirleyicidir. Oturum sonunda soru alınması, tek başına etkinliği forum yapmaz. D seçeneğindeki açık oturumda, genellikle kamuoyunu ilgilendiren bir konu farklı görüşlere sahip konuşmacılar tarafından başkan yönetiminde tartışılır. E seçeneğindeki münazarada ise karşıt tezleri savunan iki grup, kendi görüşünü desteklemeye ve karşı görüşü çürütmeye çalışır. Örnekte bilimsel bildirilerin farklı uzmanlık alanlarından sunulması esas olduğundan doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

49. İlk uygulamada öğretmen, öğrenciler arasındaki tartışma ortaya çıktıktan sonra müdahale ederek kuralları hatırlatmakta ve öğrencileri yeniden çalışmaya yönlendirmektedir. Bu nedenle tepkisel model kullanılmıştır. Tepkisel müdahalenin mutlaka ceza içermesi gerekmez; belirleyici olan, ortaya çıkan soruna karşılık verilmesidir. İkinci uygulamada malzemelerin hazırlanması, görevlerin netleştirilmesi ve kuralların etkinlikten önce paylaşılması, olası karışıklıkları azaltmaya yönelik olduğundan önlemsel modele örnektir. Üçüncü uygulamada ise etkinlik süreleri ve sorumluluklar öğrencilerin yaşına ve gelişim özelliklerine göre düzenlenmekte, ilerleyen sınıflarda aşamalı olarak artırılmaktadır. Bu yaklaşım gelişimsel modeldir. Bu nedenle doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap: D

50. Öğretmen, önceki hatırlatmalarının öğrencinin davranışını artırdığını fark etmiş ve davranışın sınıfın çalışmasını belirgin biçimde bozmadığı durumda öğrenciye dikkat yöneltmemiştir. Davranış sürerken öğrencinin yanına gitmemesi, uyarıda bulunmaması ve sınıfı izlemeyi sürdürmesi görmezden gelme stratejisine örnektir. Burada öğretmen davranışı fark etmekte, ancak ilgiyle beslenmesini önlemek amacıyla bilinçli olarak tepki vermemektedir. B seçeneğindeki yakınlık kontrolünde öğretmen, davranışı durdurmak için öğrencinin yakınına gider. C seçeneğindeki dikkati başka yöne çekmede, öğrenciyi farklı bir görev veya uyarıcıya yönlendirir. Öğrenci soruları çözmeye başladıktan sonra yapılan konuşma, soruda belirtilen davranış sırasındaki stratejiden farklı bir zamanda gerçekleşmiştir. D seçeneğindeki sözel olmayan mesaj verme, göz teması, mimik veya işaret kullanmayı; E seçeneğindeki dolaylı uyarı ise öğrenciyi doğrudan hedef göstermeden davranışa ilişkin hatırlatma yapmayı içerir. Örnekte öğretmen kalemle oynama davranışına tepki vermediği için doğru yanıt A seçeneğidir.

Cevap: A

51. Öğrencilerin kabul görmek için kendi düşüncelerini açıklamak yerine öğretmenin beklediği cevapları vermeyi öğrenmesi, örtük programın etkisine örnektir. Örtük program, yazılı hedeflerde belirtilmese de okulun günlük uygulamaları, ilişkileri ve ödüllendirme biçimleri yoluyla kazanılan tutum ve değerleri kapsar. Örnekte belgelerde özgür düşünce desteklenirken sınıftaki söz kesme ve takdir davranışları, öğrencilere öğretmenle aynı görüşte olmanın daha fazla kabul gördüğü mesajını vermektedir. B seçeneğindeki ihmal edilen program, eğitimde yer verilmeyen veya öğrenme fırsatı sunulmayan konu ve bakış açılarıyla ilgilidir. Burada belirleyici olan, öğrencilerin sınıf içi yaşantılar sonucunda belirli bir tutum edinmesidir. C seçeneğindeki resmî program, yazılı amaçları ve planlanan öğrenmeleri ifade eder. D seçeneğindeki ekstra program, kulüp çalışmaları ve benzeri ders dışı etkinlikleri kapsar. E seçeneğindeki destekleme programı ise öğrencilerin öğrenme eksiklerini gidermeye yönelik ek çalışmaları içerir. Öğrenciler bu tutumu günlük sınıf uygulamalarından edindiği için doğru yanıt A seçeneğidir.

Cevap: A

52. Öğretmenin öğrencilerin kaynak israfını fark etmesini, sonuçlarını açıklamasını ve uygulanabilir tasarruf önerileri geliştirmesini beklemesi, öğretim programının hedef ögesiyle doğrudan ilişkilidir. Hedef, öğrencinin öğrenme süreci sonunda hangi bilgi ve becerileri kazanmasının beklendiğini belirtir. A seçeneğindeki içerik, bu hedeflere ulaşmak için ele alınacak konu ve kavramları kapsar. C seçeneğindeki öğrenme-öğretme süreci, kullanılacak yöntemleri ve öğrencilerin yapacağı etkinlikleri içerir. D seçeneğindeki ölçme ve değerlendirme, öğrencilerin hedeflere ne ölçüde ulaştığını belirlemeye yöneliktir. E seçeneğindeki öğrenme ortamı ise öğretimin gerçekleştiği fiziksel, sosyal veya dijital koşulları ifade eder. Öğretmen konuları, etkinlikleri ve değerlendirme araçlarını daha sonra bu beklentilere göre seçmiştir. Soruda doğrudan sorulan, öğrencilerin kazanması beklenen özelliklerin belirlenmesi olduğundan doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

53. Öğrencilerin bahçeye ilişkin ihtiyaçlarının başlangıç noktası alınması ve etkinliklerin çalışma sırasında ortaya çıkan ilgi ve sorunlara göre şekillenmesi, sorgulama merkezli içerik düzenleme yaklaşımını gösterir. Bu yaklaşımda içerik, öğrencilerin soruları ve araştırma sürecinde beliren ihtiyaçlar doğrultusunda gelişebilir. Programın ayrıntılarının öğrencilerin süreç içinde kazandıkları deneyimlere bağlı olarak oluşturulması ise yaşantı merkezli tasarımın ayırt edici özelliğidir. A seçeneği tasarımı doğru belirtir, ancak doğrusal yaklaşımda içerik ön koşul ilişkilerine dayalı bir sıra izler. B seçeneğindeki sarmal yaklaşım, aynı konuların farklı aşamalarda yeniden ele alınarak derinleştirilmesini gerektirir. Yaşantı merkezli tasarım, öğrenen merkezli tasarımlar arasında yer alsa da örnekte sarmal bir düzenleme bulunmamaktadır. C seçeneğindeki modüler yaklaşım, içeriğin kendi içinde bütünlük taşıyan bağımsız birimlere ayrılmasına dayanır. Bahçenin düzenlenmesi bir sorun içerse de programın öğrencilerin gelişen yaşantılarıyla biçimlenmesi, yaşantı merkezli tasarımı öne çıkarır. D seçeneği içerik yaklaşımını doğru eşleştirirken tasarımı konu merkezli olarak verir. Konu merkezli tasarımda düzenleyici unsur, dersin konu ve bilgi yapısıdır. Bu nedenle doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

54. Sıralama ölçeği, bireylerin veya ürünlerin belirli bir özelliğe göre sırasını gösterir, ancak sıralar arasındaki farkların eşit olduğunu belirtmez. II. işlemde öğrencilerin koşu yarışını bitirme sıralarının belirlenmesi ve IV. işlemde öykülerin birinci, ikinci ve üçüncü olarak derecelendirilmesi bu ölçeğe örnektir. Her iki durumda da kimin ya da hangi eserin önde olduğu bilinir, fakat aralarındaki performans farkının büyüklüğü sıralamadan çıkarılamaz. I. işlemde kulüpler spor, sanat ve bilim olarak kategorilere ayrıldığı için sınıflama ölçeği kullanılmıştır. III. işlemde kitap sayısının gerçek bir sıfır noktası bulunması ve sayılar arasında oran kurulabilmesi nedeniyle eşit oranlı ölçek söz konusudur. V. işlemde Celsius sıcaklığındaki eşit farklar anlamlıdır, ancak 0 °C sıcaklığın yokluğunu göstermez. Bu nedenle eşit aralıklı ölçek kullanılmıştır. A ve B seçenekleri sınıflama ölçeğindeki I. işlemi, D seçeneği eşit oranlı ve eşit aralıklı ölçeklerdeki işlemleri, E seçeneği ise sıralama ölçeğinde olmayan V. işlemi içerir. Bu nedenle doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap: C

55. I. çalışmada uzmanların, maddelerin öz düzenlemenin tanımlanan boyutlarını dengeli ve yeterli biçimde temsil edip etmediğini incelemesi kapsam geçerliğine ilişkin kanıt sağlar. II. çalışmada verilerin kuramda öngörülen boyutlarla uyumunun faktör analiziyle araştırılması, ölçeğin amaçlanan psikolojik yapıyı ölçüp ölçmediğine yönelik olduğundan yapı geçerliğiyle ilişkilidir. III. çalışmada ise ölçek puanları, öğrencilerin bir sonraki dönemdeki düzenli çalışma davranışlarıyla karşılaştırılmıştır. Gelecekteki bir ölçütü öngörme gücü incelendiği için burada yordama geçerliğine ilişkin kanıt aranmaktadır. A seçeneği ilk iki kanıtı ters vermiş ve gelecekteki ölçütü eş zamanlı olarak sınıflandırmıştır. B seçeneğindeki görünüş geçerliği, ölçeğin dışarıdan bakıldığında amaçlanan özelliği ölçüyor gibi görünmesidir; faktör analiziyle incelenen boyutlu yapı bu kavramla açıklanmaz. C seçeneği yalnızca ikinci çalışmayı doğru eşleştirirken E seçeneğinde üç kanıt da yanlış sıradadır. Bu nedenle doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap: D

56. Puanlar incelendiğinde 60'ın iki kez, diğer puanların ise birer kez tekrarlandığı görülür. Bu nedenle mod 60'tır ve A seçeneği doğrudur. Yedi puan küçükten büyüğe sıralandığı için ortadaki, yani dördüncü değer medyanı verir. Dördüncü puan 60 olduğundan B seçeneği de doğrudur. Puanların toplamı 40+50+60+60+70+80+95=455, aritmetik ortalama ise 455/7=65 olarak bulunur. Böylece C seçeneği doğrulanır. Ortalama 65, mod ve medyan ise 60 olduğundan D seçeneği de doğrudur. Ranj, en yüksek puandan en düşük puanın çıkarılmasıyla hesaplanır ve 95−40=55 bulunur. E seçeneğinde ranjın tanımı doğru verilmiş, ancak değeri yanlış hesaplanmıştır. Soruda doğru olmayan ifade istendiği için doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

57. Çocuğun canını acıtan işlem koşulsuz uyarıcı, bu işlemden önce duyduğu cihaz sesi ise zamanla korku uyandıran koşullu uyarıcı hâline gelmiştir. Daha sonra ekrandaki simge, acı veren işlemle değil, önceden koşullanmış olan cihaz sesiyle eşleştirilmiştir. Bu eşleştirmeler sonucunda simgenin de tek başına korku uyandırması üst düzey koşullanmadır. A seçeneğindeki uyarıcı genellemesi, öğrenilmiş tepkinin koşullu uyarıcıya benzeyen başka uyarıcılara da verilmesidir. Örnekte simge ile ses arasındaki benzerlikten değil, bu iki uyarıcının eşleştirilmesinden söz edilmektedir. B seçeneğindeki tepki genellemesi, öğrenilmiş bir tepkiye benzer farklı tepkilerin ortaya çıkmasıdır. D seçeneğindeki kendiliğinden geri gelme, sönmüş bir tepkinin bir aradan sonra yeniden görülmesini ifade eder. Cihaz sesine verilen korkunun söndüğü belirtilmemiştir. E seçeneğindeki karşıt koşullanma ise korku uyandıran bir uyarıcının, korkuyla bağdaşmayan bir tepki oluşturacak yaşantılarla eşleştirilmesidir. Burada yeni bir uyarıcı, mevcut koşullu uyarıcı aracılığıyla korku uyandırmaya başladığı için doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap: C

58. İlayda'nın arkadaşının sunum biçimini ve bu sunuma verilen olumlu tepkileri gözlemleyerek aynı yöntemi kendi sunumunda kullanması sosyal öğrenmeye örnektir. Arkadaşı İlayda için bir model olmuş, öğretmenin takdiri ve öğrencilerin ilgisi de bu davranışı benimsemesini dolaylı pekiştirme yoluyla desteklemiştir. A seçeneğindeki klasik koşullanma, uyarıcıların eşleşmesi sonucunda bir uyarıcının öğrenilmiş bir tepkiyi ortaya çıkarmasıdır. C seçeneğindeki gizil öğrenme, öğrenmenin kazanıldığı anda davranışa yansımayıp uygun koşullar oluştuğunda ortaya çıkmasıyla ilgilidir. D seçeneğindeki deneme-yanılma yoluyla öğrenmede kişi, farklı davranışları deneyip sonuçlarına göre başarılı olanı öğrenir. İlayda ise sunum yöntemini arkadaşını gözlemleyerek edinmiştir. E seçeneğindeki içgörüsel öğrenme, bir problemin parçaları arasındaki ilişkinin kavranmasıyla çözümün bir anda bulunmasıdır. Örnekte davranış değişikliğinin kaynağı, modelin davranışının ve sonuçlarının gözlenmesi olduğundan doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

59. Zeynep'in geçen yaz yaptığı gezide yaşadıklarını, duygularını ve yanında bulunan kişileri hatırlaması anısal bellekle ilişkilidir. Anısal bellek, kişinin belirli bir zamanda ve yerde yaşadığı olayları içerir. Bisikleti, hareketleri nasıl yapacağını adım adım düşünmeden kullanması ise işlemsel belleğe örnektir. Bu bellek, öğrenilmiş becerilerin nasıl gerçekleştirileceğine ilişkin bilgileri saklar. "Türkiye'nin başkenti Ankara'dır." bilgisini hatırlaması da anlamsal bellekle ilgilidir. Anlamsal bellek, kişisel bir yaşantının ayrıntılarından bağımsız olarak genel bilgileri, kavramları ve olguları içerir. A seçeneğinde anısal ve anlamsal belleğin, B seçeneğinde işlemsel ve anlamsal belleğin yerleri değiştirilmiştir. C seçeneği yalnızca üçüncü bellek türünü doğru eşleştirirken D seçeneğinde üçü de yanlış sıradadır. Bu nedenle doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

60. Soruda belirleyici olan, görsel gelişimi destekleyen yaşantıların belirli bir zaman aralığında sağlanmasının gerekli olması ve bu aralık geçirildiğinde ortaya çıkan eksikliğin sonradan bütünüyle giderilemeyebilmesidir. Bu durum kritik dönem kavramıyla açıklanır. A seçeneğindeki hazır bulunuşluk, bireyin bir öğrenme için gerekli olgunlaşma düzeyine, ön bilgilere ve diğer hazırlayıcı özelliklere sahip olmasıdır. B seçeneğindeki olgunlaşma, organizmanın biyolojik gelişim sonucunda belirli işlevleri yerine getirebilecek düzeye ulaşmasını ifade eder. Örnekte ise biyolojik gelişime eşlik etmesi gereken çevresel uyarıların zamanlaması vurgulanmaktadır. D seçeneğindeki bireysel farklılık, bireylerin gelişim hızlarının ve özelliklerinin birbirinden farklı olmasını kapsar. E seçeneğindeki gelişim görevi, belirli bir yaşam döneminde kazanılması beklenen beceri ve davranışları ifade eder. Çevresel girdinin sınırlı bir zaman aralığında alınmasının gelişim açısından belirleyici olması nedeniyle doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap: C

61. Ege'nin bir başkasına bilgi vermeyi amaçlamadan, yapbozu nasıl tamamlayacağını kendi kendine sesli olarak anlatması, Piaget'nin kuramında benmerkezci konuşma, Vygotsky'nin kuramında ise özel konuşma olarak adlandırılır. Piaget bu konuşmayı, çocuğun konuşmasını dinleyicinin bakış açısına göre düzenlemekte zorlanmasıyla ilişkilendirir. Vygotsky ise çocuğun kendi davranışlarını yönlendirmesini ve problem çözmesini sağlayan bir araç olarak değerlendirir. Ege'nin "Önce köşeleri bulmalıyım." diyerek çalışmasını planlaması, bu düzenleyici işlevi gösterir. A ve D seçeneklerindeki sosyalleşmiş konuşma, başkalarıyla iletişim kurmaya yöneliktir. İçsel konuşma ise zihinde sessizce gerçekleşir. Ege'nin düşüncelerini sesli dile getirmesi nedeniyle A, D ve E seçenekleri uygun değildir. Vygotsky'ye göre özel konuşma zamanla içselleşerek içsel konuşmaya dönüşebilir. C seçeneğinde ise kuramlara ait kavramların sırası ters verilmiştir. Bu nedenle doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

62. Efe'nin kuralları otoriteler tarafından konulduğu için değişmez kabul etmesi ve davranışın nedenine bakılmadan ceza verilmesi gerektiğini düşünmesi, Piaget'nin dışa bağımlı ahlak dönemine örnektir. Bu dönemde kuralların otoritesine bağlılık öne çıkarken davranışın ardındaki niyet yeterince dikkate alınmaz. Duru'nun ise yardımsever biri olarak görülmek ve yakın çevresinin takdirini kazanmak için görev üstlenmesi, Kohlberg'in kişiler arası uyum (iyi çocuk) evresini yansıtır. A seçeneğindeki itaat ve ceza evresinde temel gerekçe cezadan kaçınmaktır. Duru'nun gerekçesi ise başkalarının onayını kazanmaktır. B ve D seçeneklerindeki özerk ahlak döneminde, kuralların karşılıklı anlaşmayla değişebileceği ve davranış değerlendirilirken niyetin de önem taşıdığı kabul edilir. Efe bu anlayışı göstermemektedir. D seçeneğindeki kanun ve düzen evresinde toplumsal düzeni koruma ve görevleri yerine getirme, E seçeneğindeki saf çıkarcılık evresinde ise kişisel yarar elde etme öne çıkar. Duru'nun davranışını belirleyen yakın çevresinin takdiri olduğundan doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap: C

63. Rehberlik çalışmalarının akademik, kariyer ve sosyal-duygusal gelişimi birlikte desteklemesi, her sınıf düzeyinde gelişime uygun kazanımlar içermesi ve bütün öğrencilere planlı biçimde sunulması, kapsamlı gelişimsel rehberlik yaklaşımını gösterir. Bireysel ihtiyaçlara destek verilmesi, okulun farklı paydaşlarının sorumluluk üstlenmesi ve programın düzenli değerlendirmelerle geliştirilmesi de bu yaklaşımın özellikleridir. A seçeneğindeki kriz odaklı rehberlik, acil müdahale gerektiren durumlara yoğunlaşır. Örnekte çalışmalar bir kriz beklenmeden yıl boyunca yürütülmektedir. C seçeneğindeki mesleki rehberlik, kariyer gelişimini ve meslek seçimini destekler; burada ise akademik ve sosyal-duygusal alanlar da kapsanmaktadır. D seçeneğindeki klinik yaklaşım, bireyin yaşadığı sorunların değerlendirilmesine ve giderilmesine ağırlık verir. E seçeneğindeki bireysel farklılıkları inceleme yaklaşımı, öğrencilerin özelliklerini tanımayı öne çıkarır. Soruda ise tanımaya ek olarak bütün öğrencilere yönelik, gelişim temelli ve değerlendirilebilir bir program yürütülmektedir. Bu nedenle doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

64. Yangının ardından yoğun biçimde etkilenen öğrencilerle kısa sürede görüşülmesi, güven duygularının desteklenmesi ve günlük yaşamlarına dönmelerine yardımcı olunması krize müdahale kapsamındadır. Belirleyici olan, sarsıcı bir olayın hemen sonrasında öğrencilerin baş etme güçlerini desteklemeye yönelik yardım sunulmasıdır. İkinci okulda ise riskli davranışların tanıtılması, tehlikelerin bildirilmesinin öğretilmesi ve güvenli hareket etme becerilerinin kazandırılması, olası zararları azaltmayı amaçladığı için önleyici çalışmalardır. B seçeneği ilk çalışmayı önleyici olarak sınıflandırırken olayın zaten yaşandığını gözden kaçırır. C seçeneğindeki iyileştirici işlev ilk çalışmayla ilişkili görülebilir, ancak ani ve sarsıcı olayın hemen ardından verilen destek daha özel olarak krize müdahaledir. Ayrıca ikinci çalışmada eğitsel veya mesleki seçeneklere yöneltme bulunmamaktadır. D seçeneği, henüz olay yaşanmadan yapılan ikinci çalışmayı krize müdahale olarak vermiştir. E seçeneğindeki geliştirici işlev, gelişimsel becerilerin planlı biçimde desteklenmesini ifade eder; örnekte ilk çalışmanın odağı yangının oluşturduğu acil ihtiyaçlardır. Bu nedenle doğru yanıt A seçeneğidir.

Cevap: A

65. Ece'nin çalışmalarını son günlere bırakması, yalnızca okuyarak tekrar yapması ve zamanını planlamakta zorlanması, öğrenme ve ders çalışma süreciyle ilgili güçlüklerdir. Psikolojik danışmanın etkili çalışma yöntemlerini tanıtması, gerçekçi bir program hazırlamasına ve ilerleyişini izlemesine yardımcı olması "eğitsel rehberlik" kapsamındadır. A seçeneğindeki "kişisel-sosyal rehberlik", kendini tanıma, duyguları ifade etme ve kişiler arası ilişkiler gibi alanlara odaklanır. B seçeneğindeki "mesleki rehberlik", öğrencinin meslekleri tanımasını ve kendisine uygun kariyer seçeneklerini değerlendirmesini destekler. C seçeneğindeki "gelişimsel" ve D seçeneğindeki "önleyici" kavramları ise rehberliğin problem alanlarını değil, yaklaşımını veya işlevini belirtir. Soru özellikle problem alanına göre sınıflandırma istediği ve sunulan destek öğrenmeyi daha etkili hâle getirmeyi amaçladığı için doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

66. Öğrencinin dosyaları klasörlere ayırması, adlarını değiştirmesi, silinen belgeyi geri getirmesi ve kelime işlemci programında düzenleme yaparak dosyayı PDF biçiminde kaydetmesi bilgisayar okuryazarlığına örnektir. Bu beceri, bilgisayarın temel işlevlerini ve yaygın yazılımları amaca uygun biçimde kullanabilmeyi kapsar. A seçeneğindeki bilgi okuryazarlığı, bilgi ihtiyacını belirleme, bilgiye ulaşma, kaynakları değerlendirme ve bilgiyi uygun biçimde kullanmayla ilgilidir. B seçeneğindeki medya okuryazarlığı, medya mesajlarını çözümleme, sorgulama ve değerlendirmeyi içerir. C seçeneğindeki veri okuryazarlığı, verileri toplama, düzenleme, analiz etme ve yorumlama becerisidir. Dosyaların klasörlere ayrılması, burada verilerin analiz edilmesinden ziyade bilgisayardaki belgelerin yönetilmesidir. E seçeneğindeki görsel okuryazarlık ise görselleri anlamlandırma, yorumlama ve görsel mesajlar oluşturmayla ilişkilidir. Örnekte işletim sisteminin ve kelime işlemci programının temel özelliklerinin kullanılması öne çıktığı için doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap: D

67. Öğrencilerin tarihî alanı ziyaret ederek yapıları bulundukları yerde gözlemlemesi, seçenekler arasında daha somut bir yaşantı sunar. Dale'in Yaşantı Konisi'nde gezi-gözlem yaşantıları, öğrencilerin gerçek ortamı ve nesneleri doğrudan incelemesine olanak verir. A seçeneğindeki metin okuma, bilgilerin sözel semboller aracılığıyla edinilmesine dayanır. B seçeneğindeki fotoğraflar, yapıların görsel temsillerini sunar. C seçeneğindeki üç boyutlu model, yapıların konumlarını incelemeyi kolaylaştıran somut bir araçtır, ancak öğrenciler değil öğretmen tarafından aktif olarak kullanılmaktadır. E seçeneğindeki ses kaydı ise bilgileri işitsel olarak aktarır. Tarihî alanı yerinde incelemek, yapıların gerçek boyutlarını, birbirleriyle ilişkilerini ve çevrelerini birlikte gözlemleme fırsatı sağladığı için doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap: D

68. Öğrencinin yıllar önce paylaştığı yorum ve fotoğrafın hâlâ bulunabilmesi, çevrim içi etkinliklerin zaman içinde iz bırakmasıyla ilgilidir. Paylaşımlar, yorumlar ve diğer internet etkinlikleriyle oluşan bu izler dijital ayak izi olarak adlandırılır. İçeriklerin başkaları tarafından kaydedilebilmesi ve kişinin gelecekteki çevrim içi görünürlüğünü etkileyebilmesi nedeniyle öğretmen, öğrencileri paylaşım öncesinde olası sonuçları düşünmeye yönlendirmektedir. A seçeneğindeki sanal gerçeklik, kullanıcıyı bilgisayar üretimi bir ortamın içine alan teknolojidir. B seçeneğindeki uyarlanabilir öğrenme, öğretimin öğrencinin performansına ve ihtiyaçlarına göre düzenlenmesini ifade eder. C seçeneğindeki veri sıkıştırma, dosyaların kapladığı alanın azaltılmasıyla ilgilidir. E seçeneğindeki eş zamanlı iletişim ise kişilerin aynı anda iletişim kurmasını, örneğin görüntülü görüşme yapmasını kapsar. Soruda çevrim içi paylaşımların bıraktığı ve sonradan da erişilebilen izler vurgulandığı için doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap: D

69. Soruda geçen öğretim programları ve ders kitaplarını inceleme görevi, Bakanlığın bilimsel danışma ve inceleme organı olan Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığına aittir. Kurumların faaliyetlerinin mevzuata ve belirlenen amaçlara uygunluğunu denetleme, gerekli inceleme ve soruşturmaları yürütme görevi ise Teftiş Kurulu Başkanlığının sorumluluğundadır. A seçeneğindeki Millî Eğitim Şûrası, eğitim politikalarına ilişkin tavsiye kararları alınan danışma kuruludur. C seçeneğindeki Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, okul öncesi ve ilköğretime ilişkin hizmetlerle; Personel Genel Müdürlüğü ise personelin atama ve özlük işlemleriyle ilgilenir. D seçeneği ilk görevi yanlış biçimde Teftiş Kuruluna bağlamıştır. Bu seçenekteki Strateji Geliştirme Başkanlığı, stratejik planlama, bütçe ve mali yönetim gibi alanlarda görev yapar. E seçeneğindeki Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, ortaöğretim hizmetlerini yürütür; Millî Eğitim Şûrası ise denetim ve soruşturma birimi değildir. Bu nedenle doğru yanıt B seçeneğidir

Cevap: B

70. İlk çalışmada ilköğretim çağındaki bütün çocukların okula kaydolmasının ve eğitimden yararlanmasının sağlanması, eğitim hakkı ilkesiyle doğrudan ilişkilidir. İkinci çalışmada maddi olanakları yetersiz olan başarılı öğrencilere burs ve parasız yatılılık sağlanması ise ekonomik güçlüklerin öğrenime engel olmasını azaltmayı amaçladığından fırsat ve imkân eşitliği ilkesini yansıtır. B ve E seçeneklerindeki genellik ve eşitlik, eğitim kurumlarının ayrım gözetilmeksizin herkese açık olmasını ifade eder. İlk örnekte özellikle çocukların ilköğretimden yararlanma hakkı vurgulanmaktadır. B seçeneğindeki süreklilik, genel ve mesleki eğitimin yaşam boyunca sürmesini kapsar. C seçeneğindeki yöneltme, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine uygun programlara yönlendirilmesiyle ilgilidir. D seçeneği ilk ilkeyi doğru verir, ancak planlılık, eğitimin kalkınma hedefleri ve iş gücü ihtiyaçları doğrultusunda düzenlenmesini ifade eder. E seçeneğindeki okul ile ailenin iş birliği de burs ve parasız yatılılık desteğinin temel amacını karşılamaz. Bu nedenle doğru yanıt A seçeneğidir.

Cevap: A

71. Öğrencinin sonuçlar beklentileriyle uyuşmasa da verileri olduğu gibi paylaşması, kaynakları belirtmesi, grup üyelerinin katkılarını doğru yansıtması ve kendi hatasını kabul ederek düzeltmesi ahlaklı öğrenci profili özelliğini yansıtır. Bu davranışlarda dürüstlük, adalet ve sorumluluk öne çıkmaktadır. A seçeneğindeki bilge, bilgiyi anlamlandırarak yerinde ve doğru biçimde kullanmayı; B seçeneğindeki üretken, emek vererek değer ve ürün ortaya koymayı vurgular. Öğrenci bir proje hazırlasa da sorunun odağı, çalışmayı etik ilkelere uygun yürütmesidir. C seçeneğindeki cesaretli özelliği, arkadaşlarına karşı görüş belirtmesi ve hatasını açıklamasıyla ilişkilendirilebilir. Ancak bütün davranışların ortak dayanağı, doğruluktan ayrılmaması ve başkalarının emeğini gözetmesidir. D seçeneğindeki sorgulayıcı, bilgileri ve iddiaları soru sorarak, kanıtları inceleyerek değerlendirmeyi içerir. Örnekte bilimsel sonuçları değiştirmemek ve katkıları dürüstçe yansıtmak belirleyici olduğundan doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

72. Açıklamada belirleyici olan, zümre öğretmenler kurulunca kararlaştırılan dersle ilişkili çalışmalara programda süre ayrılması ve bu çalışmaların yıllık planlarda gösterilmesidir. Öğrenci ihtiyaçları ve çevre koşulları gözetilerek araştırma, gözlem, proje ve yerel çalışmaların planlanması, okul temelli planlama bileşenini tanımlar. B seçeneğindeki farklılaştırma, öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarına göre destekleme ve zenginleştirme uygulamalarının düzenlenmesini kapsar. C seçeneğindeki öğretmen yansıtmaları, öğretmenin kendi uygulamalarını değerlendirerek öğretimini geliştirmeye yönelik çıkarımlar yapmasıdır. D seçeneğindeki program dışı etkinlikler, burada tanımlanan çalışmaları karşılamaz, çünkü bu etkinlikler programda ayrılan süre içinde, öğrenme çıktılarıyla ilişkili olarak yürütülmektedir. E seçeneğindeki programlar arası bileşenler ise sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerileri gibi programın geneline yerleştirilen ortak unsurları ifade eder. Bu nedenle doğru yanıt A seçeneğidir.

Cevap: A

73. Anayasa değişikliği, üye tam sayısının en az üçte biri tarafından yazıyla teklif edilir; Genel Kurulda iki defa görüşülür ve üye tam sayısının en az beşte üçünün gizli oyuyla kabul edilebilir. E seçeneğindeki salt çoğunluk, gerekli beşte üç çoğunluğu karşılamaz. B seçeneği ise zorunlu ikinci görüşmeyi kaldırır.

Cevap: A

74. Genel başvuru süresi dört aydır. Altı aylık süre eski düzenlemeye aittir. Kural olarak etkili iç hukuk yollarının tüketilmesi ve süreye uyulması, başvurunun kabul edilebilirlik koşulları arasındadır.

Cevap: D

75. Her lojman için 500–1.000 metrekare öğretmen bahçesi ayrılır. Öğretmen parasız yararlanır, kiraya veya ortaklığa veremez. D seçeneği yasağın ortaklığa verme kısmını kaldırır. Arazi okul arsasından, uygulama bahçesinden veya okula gelir sağlayacak araziden ayrılabilir; 2–10 dekar ise uygulama bahçesinin ölçüsüdür.

Cevap: C

76. Gelir kaynakları arasında Devlet gelirlerinin %3'ünden az olmamak üzere Devlet bütçesinden yapılacak yardım ve köy genel gelirlerinin en az %10'u oranındaki ödenek sayılır. Köy okullarına gelir sağlamak üzere tahsis edilen arazi ile uygulama bahçesi gelirleri, bu %10'un hesabına dâhil edilmez. A seçeneği istisnayı tersine çevirir. Mal ve para bağışları ile vasiyetler de gelir kaynaklarıdır.

Cevap: B

77. Yönetici yetiştirme programı sonundaki yazılı sınavda en az 60 alanlar başarılıdır. Tercihler de gözetilerek bu sınavın puan üstünlüğüne göre vali onayıyla görevlendirme yapılır. ÖSYM hazırlık eğitimi giriş puanı bu sıralamanın ölçütü değildir. Görevlendirme süresi dört ders yılıdır.

Cevap: D

78. Kanun, öğretmen ve yöneticilere başarı belgesi, üstün başarı belgesi ve ödül verilebileceğini belirtir. D'deki kariyer sertifikası, bu hükümde sayılan ödüllendirme aracının yerine konulamaz. Düzenleme yalnız öğretmenlere değil yöneticilere de yöneliktir.

Cevap: C

79. Özel kesimce hazırlanıp okullarda ders kitabı olarak okutulmak üzere Bakanlığa gönderilen eserler ücret karşılığında incelenir. Kanun bu kuralı eserin önce kabul edilmesi ya da Bakanlıkça sipariş edilmesi şartına bağlamaz. A özel kesim eserlerini yanlış biçimde ücret dışında tutar.

Cevap: E

80. Askerî nitelikte olmayan diğer bakanlıklara bağlı lise ve dengi okulların program ve yönetmelikleri ilgili bakanlıkla Millî Eğitim Bakanlığınca birlikte yapılır ve Millî Eğitim Bakanlığınca onanır. B seçeneği ortak hazırlamayı doğru gösterirken onama yetkisini ilgili bakanlığa bırakarak yanılır. Bu okullar Millî Eğitim Bakanlığının gözetim ve denetimine de tabidir.

Cevap: D